

ITEM No. 14170/52

HUNGARY

PERSECUTION
BORDER Zones

M.J.
13 Nov
I. - 9210

Former Of Internee's Escape From Hungary.

SOURCE MUNICH: See below.

DATE OF OBSERVATION: Until 12 September 1952.

* * *

"A Zemplén megyei PÁCIN-ban születtem 1926 június 7-én. Ott végeztem el a 6 elemi iskolát 1933-ban. Testvéremnek textilüzlete volt SÁTORALJAUJHELY-en, nála laktam, miközben elvégeztem 1936-ban a kertészeti iskolát, amely három éves tanfolyam volt. Iskoláim elvégzése után vincellérként működtem SÁTORALJAUJHELY-en 1943-ig. Ekkor bevonultam német SS-katonának BAJA-ra, ahonnan három havi kiképzés után a Hunyadi hadosztályhoz kerültem kiképzésnek. 1945 elején BUDAPEST-re kerültem a Totenkopf divízióhoz s ott harcoltam, egészen BUDAPEST elestéig. 1945 február 12-én a budai várban orosz fogságba kerültem. Onnét 1945 február 14-én a SÓSKUT-i fogolytáborba kerültem, ahol SÓSKUT-BUDAÖRS-i utszakasz betonépítő munkáira fogtak. Négy nap múlva azonban megszöktem az oroszoktól, testvérem hugához mentem BUDAPEST-re s ott értesültem, hogy mostoha apámat, mert a Gestapo tolmácsa volt, az oroszok agyonlőtték. Hugomnál civilbe öltöztem, de szabadságom nem tartott sokig. 26-án a Horthy Miklós uton igazoltattak, két detektív elfogott s bevitték az Andrássy ut 60-ba. Egy hétig voltam ott, s alaposan "megkendőztek". Utána visszavitték illetőségi helyemre, SÁTORALJAUJHELY-re, ahol a rendőrség politikai osztályán hallgattak ki. A népbíróági tárgyalásom 1945 április 7-én folyt le, há-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

1.

rom évre ítéltek el. 1945 április 20-án tizenegyed magammal átvittek a BUDAPEST-i gyűjtőfogházba, ahon-
nét május 4-én átvittek bennünket a VAC-i fegyházba.
Itt éltem egészen 1948 február 22-ig. Ekkor szabadon
engedtek a SÁTORALJAUJHELY-en rendőri felügyelet alá
helyeztek. Ez a felügyelet igen szigorú volt, mert
naponként kétszer kellett a rendőrségnek jelentkezni.
Mindössze 5 napig voltam Anyámmal, akkor éjjel 11 ó-
rakor a rendőrök elvitték a rendőrségre, három napig
ott tartottak és utána utbaindítottak V.C-ra, ahol az
ottani internálótáborba vittek, ahol bizonytalan idő-
re internáltak. Itt 1948 március 2-től 1949 június
5-ig voltam. Ekkor hirtelen vakbélgyulladásom tá-
madt. A börtönben június 2-án megoperáltak a utána
házaszállították anyámmal SÁTORALJAUJHELY-re. Itt vol-
tam három hétig. 26-án újra két rendőr keresett fel,
akik visszavittek VAC-ra az internálótáborba. További
időmet itt töltöttem. /49 június 26-tól 1952 szept-
ember 22-ig/

1952 szeptember 12-én az orosz parancs-
nokságra vezényeltek negyedmagammal munkára. Ez a Kert
utca egyik villaszerű háza volt. Házzámot azonban nem
láttam a kapun. Ott kokszot kellett a pincébe horda-
nunk. A rendőr azt mondta, hogy bennünk megbizik, ő
elmegy reggelizni. Mi azonnal eltűntünk a VAC-i hegy
felé vezető úton s a szőlők alatt lévő kukoricáson ke-
rewztül a bányába húzódtunk. Rajtam két kabát volt,
csak a külső volt a "rab" jelzés, azt eldobtam s így
máris civilben voltam. A többi is eldobta a fegyver-
ruhát s a parasztoktól szereztek civil gunyát. Sző-
késünk ideje reggel 8 - 1/4 9-kor volt. Kisvártatva
lehúzódtunk a SZODLIGET-i vasuti állomásra s a 11.15-
kor induló személyvonattal PEST-re mentünk. Máram 350
forint dugott pénz volt. Társaimmal együtt összesen
750.- forinttal rendelkezünk. PEST-en leszálltunk a
Nyugati pályaudvaron és átmentünk a Déli-pályaudvarra.
Egyikünk, aki jobb öltözetben volt, négyünk részére
megváltotta a jegyet NAGYKANIZSA-ig. Azonnal kimen-
tünk az állomásra, ott elbujtunk a vagonok között és
vártunk, amíg 14 órakor vonatunk elindult. Közvetlen
az indulás előtt szálltunk be a gyorsvonatba és sze-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

2.

rencsénk volt, mert NAGYKANIZSA-ig nem ellenőrzött a kalauzon kívül senki sem. KANIZSA-ra este 1/4 10-kor érkezünk. Azért válaszottuk ezt az utvonalat, mert SOPRON-nak nem mertünk menni, egyik társunk pedig mint katoná itt teljesített határvadászoként katonai szolgálatot, s ismerte a terepet. KANIZSA-n az állomással ellenkező oldalon szálltunk ki és a vagonok között kimentünk a zalaegerszegi utra. Ott találkoztunk egy teherautó sofförjével, aki az egyik kipukkadt kerekének a gumiját javította. Ő VASVÁR felé ment s a vas megyei HALOGY községig vitt el bennünket. Ott volt egy ismerősöm s ahhoz mentünk be. A sofförnek, aki sejtette, hogy mi járatban lehetünk adtunk 20 forintot, de biztosított bennünket, hogy nem szól senkinek sem. HALOGY-i ismerősöm másnap CSAKÁNYDOROSZLÓ-n keresztül ment RÁBAFÜZES-re, munkába. Ismerősöm fakitermelésnél dolgozott. Nekünk is adott fűrész és baltát. Ugy vélte, hogy részünkre legalkalmasabb a SZENTIMRE felé vezető út lesz, azt meg is mutatta nekünk, de abban az időben nem tudtunk tovább menni, így elbujtatott bennünket egy kukoricásban. Ott vártunk. Időközben orosz csapatok vonultak fel az úton SZENTGOTTHÁRD-ról SOPRON felé. Megszámláltuk a felvonuló orosz erőket, 15 tehergépkocsi, 10 páncélauto és kb. 15 T34-es tank vonult fel előttünk. Ez szombaton, 13-án délután 1/2 5-kor volt. Mikor az oroszok elvonultak, beálcáztuk magunkat kukoricával s másnap délután 4-ig vártunk. Táplálékunk nyerskukorica, káposzta és paradicsom volt.. Volt határvasz társunk vezetett. Elértünk SZENTIMRE-re, de elkerültük a falut s beljebb húzódtunk az erdőbe. A határ előtt körülbelül 50 méterre letarolták az erdőt. Még közben láttunk a közelünkben határvasz járőrt. Nem volt velük kutya s így mit sem sejtve, hangosan beszélgetve haladtak el a közelünkben. Mi drótvágó cölöt is hoztunk magunkkal. 14-én este 10 - 1/4 11 óra között egyikünk előre kuszott a drótig, s elkészítette a lyukat a drótsövényen. Utána odakusztam én is és kerestem az aknákat, de az első drótakadálynál nem találtam semmit sem, a drótakadály mögött azonban egymástól 1 méternyi távolságban találtunk három tányéraknát. Ket-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

3.

ten is értettünk az aknákhöz, leszereltük a biztosíté-
kot s el akartuk vinni vinni magunkkal bizonyítéknak
a tulsó országba, de nehéz lévén, eldobtuk azokat. A-
mint az utolsó drótot elvágtuk, kigyult a reflektor,
ami a templom irányában volt elhelyezve. A SZENTIMRE-
i totony tőlünk talán 300 méterre lehetett. De bennün-
ket már csak akkor vettek észre, amikor a tulsó oldalon
voltunk. Így is reánk eresztettek egy sorozatot a gép-
fegyverből. 10 méterre azonban már bozótos réz volt,
oda beszaladtunk, kiabáltak is utánunk, de mi teljes
erőnkől futottunk tovább. Hétfőn reggel beértünk
GUESSING-ba /NÉMETUJVÁR/. Ott kerestük az orosz-angol
zónahatárt. Nyersparadicsom volt sok a földeken, azt
ettük. 16-ig uttalan utakon mentünk gyalog, míg az an-
gol zónába értünk. Utközben senkivel sem találkoztunk.
FÜRSTENFELD-nél egy réten mentünk át, ahol a patak
partján lévő malom mellett áthaladtunk egy hídön. Éj-
jel gyalog elindultunk GRAZ irányában. Egyikünkénél volt
egy térkép, amit még az orosz parancsnokságon VAC-ott
csent el. Reggel 4 órakor GRAZ előtt egy kis faluban
találkoztunk az osztrák csendőrökkel, de ezek is elmen-
tek mellettünk és nem szóltak egy szót sem. Szerdán,
11-én reggel 1/2 11 órakor érkezünk GRAZ-ba. Bevál-
tottunk egy vasutásnál 700 forintot, amiért 300 osztrák
Schillinget kaptunk s felszálltunk egy Triebwagenre. Ne-
kem, aki Németországba akartam jutni, SALZBURG-ig vál-
tották meg a jegyemet, a társaim leszálltak a SLEZTAL-
ban. Ott 31 ugyanis az egyik társam bátyja aki még
1948-ban jött ki Nyugatra. SALZBURG-ba szeptember 17-
én érkeztem este 1/2 10 órakor. Az egyik kocsmában be-
váltottam 120 Schillinget DM-re a pincérnél. Az megma-
gyarázta nekem, hogy milyen autóbuszra üljek fel /H/.
Kértem egy német /Volksdeutsch/ táborhoz. Ott talál-
tam egy öreg embert, aki igen bizalomgerjesztően be-
szédbe elegyedett velem. Szó szót követett. Az öreg el-
magyarázta, hogy ő is volt fogoly Magyarországon, s min-
denben segített. Megvendégelt, elvezetett az onnan 3-5
km.-re lévő határig, s ott megmutatta a gázlót, amerre
a patakon át kellett vágnom. Este volt, sűrű eső esett, de
tartottam magamat az öreg utmutatásához, s az eredmény
az volt, hogy elértem egy vasuti őrházhoz. A balter is

/more/

ITEM No. 14170/52

HUNGARY

/cont'd/

4.

szövesen fogadott. Mindjárt látta rajtam, hogy mi-
ratban vagyok, az is megejtetett, s adott egy helyet
a szobájában, ahol a másnap reggel induló vonatig
megszáradhattam és kipihenhettem magamat. Másnap reg-
gel beérkeztem MÜNCHEN-be. Amint ott állok az állomá-
son tanácstalanul, megütötte a fületem, amint magyar
ur magyarul beszélgetett, akik szeretettel utbaigazi-
tottak".

A fiatalember csak 26 éves, de 15 évvel idő-
sebbnek látszik, törődött, elkinzott ember.

EVAL.COMMENT;: None.